

KARTA OPISU PRZEDMIOTU - SYLABUS

Nazwa przedmiotu

Historia architektury 4 [S1Arch1>HA4]

Przedmiot

Kierunek studiów
Architektura

Rok/Semestr
2/4

Studia w zakresie (specjalność)
–

Profil studiów
ogólnoakademicki

Poziom studiów
pierwszego stopnia

Język oferowanego przedmiotu
polski

Forma studiów
stacjonarne

Wymagalność
obligatoryjny

Liczba godzin

Wykład
0

Laboratorium
0

Inne
0

Ćwiczenia
0

Projekty/seminaria
0

Liczba punktów ECTS

3,00

Koordynatorzy

prof. dr hab. Hanna Grzeszczuk-Brendel
hanna.grzeszczuk-brendel@put.poznan.pl

Wykładowcy

Wymagania wstępne

Wiedza: - podstawowa wiedza z zakresu historii powszechnej - podstawowa wiedza z zakresu historii architektury i urbanistyki: od okresu prehistorycznego do końca XX w. - podstawowa wiedza niezbędną do rozumienia społecznych, ekonomicznych, prawnych i pozatechnicznych uwarunkowań procesów historycznych Umiejętności: - wykorzystywanie dostępnych źródeł informacji, w tym źródeł elektronicznych - student wykazuje umiejętność poprawnego wnioskowania na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł - student zna podstawy geometrii wykreślnej Kompetencje społeczne: - zrozumienie konieczności poszerzania swoich kompetencji, gotowość do podjęcia współpracy w ramach zespołu

Cel przedmiotu

1. uświadomienie studentom ciągłości europejskiej tradycji architektonicznej w zakresie ewolucji potrzeb, techniki i koncepcji artystycznych od końca XVIII wieku do pierwszej połowy XX wieku (ok. 1750-1945) 2. zapoznanie z najważniejszymi dziełami, twórcami i teoriami architektury europejskiej i amerykańskiej omawianego okresu 3. określenie związków między możliwościami technicznymi wykształconymi od początku rewolucji przemysłowej a nowymi kierunkami architektury w XIX i I połowie XX wieku 4. uświadomienie studentom związków między trendami architektury nowoczesnej od jej początków do współczesności 5. uświadomienie prawideł twórczego myślenia, dochodzenia do nowych rozwiązań formalnych, funkcjonalnych i technicznych 6. uświadomienie studentom powiązań między kompozycją urbanistyczną i architektoniczną 7. rozwijanie umiejętności interpersonalnych przez pracę w grupie 8. ćwiczenie umiejętności analizy budowli z różnych okresów 9. porównanie prezentacji na forum grupy 10. rozbudowanie słownictwa fachowego, rozwój umiejętności formułowania i konfrontowania indywidualnych poglądów na forum grupy

Przedmiotowe efekty uczenia się

Wiedza:

Student zna:

B.W1. teorię architektury i urbanistyki przydatną do formułowania i rozwiązywania prostych zadań z zakresu projektowania architektonicznego i urbanistycznego oraz planowania przestrzennego;

B.W2. historię architektury i urbanistyki, architekturę współczesną, ochronę dziedzictwa, w zakresie niezbędnym w twórczości architektonicznej, urbanistycznej i planistycznej;

Umiejętności:

Student potrafi:

B.U1. integrować wiedzę z zakresu różnych obszarów nauki m.in. historii, historii architektury, historii sztuki i ochrony dóbr kultury podczas rozwiązywania zadań inżynierskich;

B.U2. dostrzegać znaczenie pozatechnicznych aspektów i skutków działalności projektowej architekta, w tym jej wpływu na środowisko kulturowe i przyrodnicze;

Kompetencje społeczne:

Student jest gotów do:

B.S1. formułowania opinii dotyczących osiągnięć architektury i urbanistyki, ich uwarunkowań oraz innych aspektów działalności architekta, a także przekazywania informacji i opinii;

B.S2. rzetelnej samooceny, formułowania konstruktywnej krytyki dotyczącej działań architektonicznych i urbanistycznych.

Metody weryfikacji efektów uczenia się i kryteria oceny

Efekty uczenia się przedstawione wyżej weryfikowane są w następujący sposób:

Cykl wykładów z przedmiotu Historia Architektury Powszechnej 4 kończy się egzaminem. Student odwołuje się do tematów podanych w sylabusie. Najpóźniej w dniu egzaminu student dostarcza szkicownik dokumentujący uważność na wykładach. Przewidziany jest zerowy termin egzaminu oraz dwa egzaminy sesyjne, przy czym drugi termin jest terminem poprawkowym. Egzamin z przedmiotu Historia Architektury 4 jest pisemny, jego integralną częścią jest sprawdzian umiejętności przekazywania wiedzy z wykorzystaniem rysunku. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu z przedmiotu Historia Architektury 4 jest zaliczenie laboratoriów z tego przedmiotu oraz dostarczenie szkicownika, który może być częścią szkicownika używanego na ćwiczeniach.

Laboratorium z przedmiotu Historia Architektury 4 stanowi uzupełnienie wykładów i podejmuje szczegółowe tematy przemian w architekturze i przestrzeni miejskiej w XI i XX wieku, ze szczególnym uwzględnieniem Poznania i jego związków z tendencjami europejskimi i polskimi. Studenci prezentują wybrane tematy jako prezentacje ppt podczas zajęć. Szkicownik jest elementem pracy na ćwiczeniach i wykładach, jak oceny końcowej. Każdy student powinien przynosić na wszystkie ćwiczenia szkicownik formatu A4. Każdy szkicownik powinien być kontynuacją szkicownika z poprzedniego semestru. W ramach ćwiczeń i wykładów wykonywane są rysunkowe opracowania i notatki prezentowanych tematów. Technika: ołówek/cienkopis, czas na wykonanie rysunków na ćwiczeniach i dyskusje dotyczące prezentacji ok. 15-20 minut. Prace są oceniane przez prowadzącego zajęcia. Prezentacja powinna trwać około 20-25 minut, na każdych ćwiczeniach powinny odbyć się 2 prezentacje. Prezentacja powinna zawierać slajdy z komentarzem dotyczącym omawianego tematu oraz slajdu z komentarzem dotyczącymi zadania rysunkowego, ze szczególnym uwzględnieniem rzutów, przekrojów, elewacji, kontekstu przestrzennego itp.

W prezentacji powinna być zamieszczona wykorzystana bibliografia, przy czym jej znaczną część powinny stanowić pozycje książkowe. Ocena końcowa na laboratoriach jest średnią ważoną z ocen z prezentacji, szkicownika, pracy semestralnej i kolokwium.

Ocena formująca -ocena wiedzy oraz prezentacji pracy semestralne na forum grupy, wspólna analiza i dyskusja, ocena pracy semestralnej -oceny z prac rysunkowych -ocena z kolokwium

Przyjęta skala ocen: 2,0; 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0 Przyjęta skala ocen: 2,0; 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0

Ocena podsumowująca: -ocena uzyskana w trakcie egzaminu pisemnego i ewentualnie egzaminu poprawkowego Przyjęta skala ocen: 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0

Przyjęta skala ocen: 2,0; 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0

Treści programowe

Zajęcia z Historii Architektury XIX i XX wieku obejmują wykłady (30 godzin) i ćwiczenia (15 godzin).

Omawiane zagadnienia:

problemy architektury i urbanistyki, głównie w Europie i Polsce w XIX i w 1 połowie XX wieku

kontekst społeczny, polityczny i estetyczny omawianych zjawisk

analiza wybranych obiektów pod względem konstrukcyjnym, materiałowym estetycznym

Tematyka zajęć

Wykład: 1. Wprowadzenie, omówienie sposobu prowadzenia wykładów oraz zasad zaliczenia przedmiotu. Historyzm jako oficjalny kierunek XIX wieku, architektura C.F. Schinkla.

2. Rewolucja przemysłowa na przełomie XVIII i XIX wieku: żelazo i szkło, zastosowanie w budynkach fabrycznych, mostach, dworcach kolejowych, halach targowych. Światowe Wystawy Przemysłowe jako święto postępu i nowe rozwiązania konstrukcyjne

3. H. Labrouste; Szkoła chicagowska – nowe konstrukcje w przestrzeni publicznej.

4. Problemy miasta w XIX-wieku – Paryż, Wiedeń.

5. Idee reformatorskie na przełomie XIX i XX wieku, . Morris i Arts and Crafts. Miasta-ogrody

6. Secesja organiczna (Belgia, Niemcy, Francja, Hiszpania) – H.v.d.Velde, V.Horta, A.Endell, Guimard, A.Gaudi.

7. Secesja geometryczna (Szkocja, Wiedeń) – R. Mackintosh, Wagner, Loos, Olbrich, Hoffmann.

8. Architektura ekspresjonistyczna w Holandii i Niemczech, szkoła amsterdamska i de Klerk, Mendelsohn, Poelzig, Berg.

9. Osiedla mieszkaniowe, futurizm, konstruktywizm. De Stijl,

10. Początki awangardy: Deutsche Werkbund, Bauhaus, Wright.

11. Klasycy awangardy: Mies van der Rohe, Le Corbusier.

12. Architektura państw totalitarnych – Niemcy, Włochy, Związek Radziecki.

13. Architektura polska w XIX wieku od twórczości A. Corazziego do przełomu XIX/XX wieku.

14. Architektura polska w pierwszej połowie wieku XX.

15. Repetytorium.

Laboratorium:

1. Wprowadzenie do zajęć, podział na grupy i rozdział tematów prezentacji. Poznań w XIX wieku (prowadzący)

2. Konwersatorium: Rozszerzenie Poznania w początkach XX wieku, Stübben a wzorce Wiednia i Kolonii:

-Wiedeń

-Kolonia

-Poznań

3. Zajęcia terenowe: dzielnica cesarska w Poznaniu jako przykład późnego historyzmu. Ideowe znaczenia kostiumów stylowych:

-Zamek Cesarski

-Akademia Królewska i Bank Spółdzielczy Reiffeisena

-Dyrekcja Poczty i Ziemstwo Kredytowe

-Teatr Miejski i Komisja Kolonizacyjna

4. Konwersatorium: PWK a awangarda architektoniczna w Europie i w Polsce:

-Wystawa Wschodnioniemiecka w Poznaniu 1911 i jej znaczenie ideowe

-koncepcja przestrzenna i ideowa PWK

-wybrane pawilony i ich koncepcje stylowe

5. Konwersatorium: Reformy i utopie urbanistyczne: miasto linearne, miasto przemysłowe, miasto-ogród:

-miasto linearne (A. Soria Y Mata)

-miasto-ogród (E. Howard)

- miasto przemysłowe (T. Garnier)
- 6. Konwersatorium: System pierścieniowo-klinowy Władysława Czarneckiego. Osiedla i zespoły mieszkaniowe: Ostroroga Zawady:
 - system pierścieniowo-klinowy
 - zespół Ostroroga i jego wzorce
 - zespół TOR Zawady i jego wzorce
- 7. Prezentacja prac semestralnych. Kolokwium. Podsumowanie zajęć.

Metody dydaktyczne

1. Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną.
2. Laboratorium: metoda ćwiczeniowa oparta na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy (film, fotografie, materiały archiwalne, teksty źródłowe, dokumenty, roczniki statystyczne, mapy, Internet itp.), prezentacja multimedialna, studium i analiza przypadku, praca w grupach, analiza zdarzeń krytycznych, dyskusja, wizja lokalna.
3. eLearning Moodle (system wspomagania procesu dydaktycznego i nauczania na odległość).

Literatura

proszę korzystać również z dobrych źródeł internetowych, np:
 omówienie poszczególnych budynków i architektów na youtube
<http://www.greatbuildings.com/>
<http://www.bryla.pl/>

Literatura podstawowa:

- Pevsner N.; Historia architektury europejskiej; Arkady; Warszawa 1980; Tom II
 Secesja w architekturze Polski. Motywy, tematy, inspiracje — P.Koźurno, M. Śliwińska, M. Wieczorek
 Wisłocka I.: Awangardowa architektura polska 1918-1939, Arkady, Warszawa 1968.
 Jaroszewski T.: Od klasycyzmu do nowoczesności, PWN, Warszawa 1996.
 Rykwert J.: Pokusa miejsca. Przeszłość i przyszłość miast, Kraków 2013.
 Tematyczne numery Kroniki Miasta Poznania
 de la Bédoyère C., Secesja, Warszawa 2007
 Gutowski B., Secesja Na styku nowego i starego świata, Warszawa 2022.
 Sztuka świata, Warszawa, tomy 8-9 (wybrane artykuły)
 Giedion S.; Czas, przestrzeń, architektura – narodziny nowej tradycji; Arkady, Warszawa 1968
 Grzeszczuk-Brendel H.; Mieszkanie w mieście. Poznań w kontekście europejskich reform mieszkaniowo-urbanistycznych, Poznań 2018
 Świt-Jankowska B.; Projekty poznańskich osiedli z lat 1918-1939, a ich obecny kształt, Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań 2011
 Watkin D.; Historia architektury zachodniej; Arkady; Warszawa, 2001
- Literatura uzupełniająca:
- Banham R.; Rewolucja w architekturze; Wydawnictwa Artystyczne i filmowe; Warszawa, 1979
 Basista A., Opowieści budynków, Arkady, W-wa, 1999
 Benevolo L.; Die Geschichte der Stadt, Campus, Frankfurt-New York, 2000
 Benevolo Leonardo; Histoire de l'architecture moderne; 1. La revolution industrielle; Espace & Architecture, Dunod; Paris, 1978
 Crawford A.; Charles Rennie Mackintosh; Thames&Hudson; London 1995
 d'Alfonso E., Samss D.; Historia Architektury; Arkady; 1997
 Fletcher B.; Key Monuments of Architecture; Phaidon; New York 1998
 Frampton K., Modern Architecture: a critical history, 1992 /2000/
 Ikonnikow A. W.; Od architektury nowoczesnej do postmodernizmu; Arkady; W-wa 1988
 Jaroszewski Tadeusz S.; Od klasycyzmu do nowoczesności; PWN; 1996
 Koch W.; Style w architekturze; Geo Center Świat Książki; W-wa, 1996 (RYSUNKI)
 Miłobędzki A.; Zarys dziejów architektury w Polsce; Arkady; 1968
 Pevsner, Fleming, Honour; Encyklopedia architektury; Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe; Warszawa 1992
 Ostrowska-Kęłowska Z; Architektura i budownictwo w Poznaniu w latach 1780- 1880; Warszawa, 1982
 Overly P.; De Stijl; WAI F, Warszawa 1979
 Słownik terminologiczny sztuk pięknych; red.: PWN; W-wa, 1996
 Salvatori M.; Dlaczego budynki stoją; Wydawnictwo Murator; 2001

Tołoczek Z.; „Sen architekta” czyli o historii i historyzmie architektury XIX i XX wieku; Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej; Kraków 2002
 Turowski A.; W kręgu konstrukttywizmu; WAiF; W-wa 1979
 Whitford F.; Bauhaus; Thames&Hudson; London 2003
 Wujek J.; Mity i utopie XX wieku; Arkady; Warszawa 1986
 Pałat Z.; Architektura a polityka. Poznań 2011; 2. wydanie Poznań 2025
 Wittlich P.; Secesja. Sztuka i życie, Warszawa 1987
 Grzeszczuk-Brendel H.; Miasto do mieszkania, Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań 2012

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

	Godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	75	3,00
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	45	2,00
Praca własna studenta (studia literaturowe, przygotowanie do zajęć laboratoryjnych/ćwiczeń, przygotowanie do kolokwium/egzaminu, wykonanie projektu)	30	1,00